

Valstybės saugumo departamento  
Generaliniam direktoriui  
Gediminui Grinai  
Vytenio g. 1, LT-2009, Vilnius

Kopija  
JE Lietuvos Respublikos Prezidentei  
Daliai Grybauskaitei  
S. Daukanto a. 3, LT 01122 Vilnius

2010. 06. 11 d.

### PRAŠYMAS PRADĖTI TYRIMĄ

Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento žinioje yra baudžiamoji byla Nr. 19-1-002-09, kurioje Eglei Kusaitei yra pareikšti įtarimai pagal Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 250 straipsnio 5 dalį. Nuo 2009 m. spalio mėnesio įtariamajai yra pritaikyta kardomoji priemonė suėmimas. Ikitėisminis tyrimas byloje yra vykdomas bendradarbiaujant su Rusijos Federacijos generaline prokuratūra ir Federaline saugumo tarnyba (FST).

Mus pasiekė informacija, kad šių metų balandžio mėnesį apklausti įtariamąsias į Lietuvą buvo atvykę Rusijos Federacijos FST pareigūnai. Atliekant minėtąjį ikitėisminio tyrimo veiksmą, galimai nebuvo garantuota E. Kusaitės teisė turėti gynėją bei jos atžvilgiu galėjo būti panaudotos psichinės bei fizinės prievartos priemonės. Viešojoje erdvėje pasirodė informacija, kad apklausos atlikimui E. Kusaitė buvo išvežta iš suėmimo vykdymo vietos – Lukiškių tardymo izoliatoriaus - į kitas patalpas.

Teisė turėti gynėją viso proceso metu bei draudimas taikyti žmogaus garbę ir orumą žeminančias ir fizinį skausmą sukeliančias priemones yra vieni pamatinių teisės į teisingą procesą bei teisinės valstybės principų. Šie principai įtvirtinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 6, 21 ir 31 straipsniuose bei juos detalizuojančiuose nacionaliniuose teisės aktuose ir Lietuvos Respublikos ratifikuotuose tarptautinėse sutartyse, kaip antai Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 3 ir 6 straipsniuose.

Kitos valstybės pareigūnų veiksmai Lietuvos Respublikos teritorijoje, galimai pažeidžiantys minėtąsias įtariamąsias teises, kelia grėsmę valstybės saugumui, nacionaliniams interesams bei meta šešėlį visai teisėsaugos sistemos bei Valstybės saugumo departamento veiklai. Siekdami, kad būtų išaiškinti galimi žmogaus teisių pažeidimai E. Kusaitės byloje, bei remdamiesi Lietuvos Respublikos Operatyvinės veiklos įstatymo 9 straipsnio 1 ir 2 punktais, prašome:

1. Atlikti tyrimą dėl aukščiau nurodytos informacijos tikrumo, taip pat ir dėl E. Kusaitės apklausos, galimai atliktos dalyvaujant Rusijos Federacijos FST pareigūnams, teisėtumo.
2. Nustačius pažeidimus, išaiškinti Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros bei Valstybės saugumo departamento pareigūnų vaidmenį sankcionuojant ar/ir vykdant neteisėtus veiksmus.

3. Pareigūnų veiksmuose esant nusikalstamos veikos požymių, informuoti Lietuvos Respublikos Generalinę prokuratūrą bei užtikrinti kaltų asmenų patraukimą atsakomybėn.

Prašytume informuoti apie tyrimo veiksmų pradžią ir eigą.

Pagarbiai,

---

Leonidas Donskis  
Europos Parlamento narys

---

Darius Kuolys  
Pilietinės visuomenės instituto direktorius

---

Henrikas Mickevičius  
Žmogaus teisių stebėjimo instituto direktorius